

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Apologia|| Pro Reverendis. Et Illvstris.|| Principibus
Catholicis, ac alijs ordinibus Impe-||rij aduersus mucores
& calumnias Buce-||ri, super actis Comiciorum||
Ratisponæ.||**

Eck, Johannes

Coloniae, 1542

VD16 E 262

Scriptum II. admonitorium ad Archiepiscopos & Episcopos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33616

Ecclesiæ, & nō apud Catholicos ac Romanā ecclesiā: hoc agit tanta impudentia, ac inanibus cauillis & sophismatibus, vt indignum sit, vt nugis suis respondeatur: cū multa verborum arrogat seclis doctrinæ puritatē, sacramentorum religionem, ac cæremoniæ pietatem, quæ oīa vana, falsa, & à veritate aliena, tota nouit Germania: & manifestum fecimus in repurgandis Lutheranoꝝ scriptis. Itaq; omissis nenijs Buceranis (nam cū benedicere nescit, semper pergit Pontifici Maximo, Legato honoratissimo, ac Catholicis, maledicere) ad acta comicioꝝ reuertamur. Et cum Bucer queratur se non habuisse ad manum exhortationem pietissimi D. Legati, quia hodie fortuito dum hæc scriberem venit in manus meas, volo eam hic reponere, vt oēs pñ agnoscant vere Christianum animum D. Legati.

EXHORTATIO REVERENDIS. PATRIS

se. ap. Legati, ad Archiepiscopos & Episcopos Germaniæ. XIII. Iulij.

A persona
nostra.

Reuere[n]dissimi & Illustrissimi Domini. Cum heri Reuerendissime & Illustriss. dominationes vestræ ad nos venissent, ac nos quædam illis exposuissemus, quæ nobis ad reformationem Christianam facere in primis videbantur, petierunt illæ, vt ea, quæ à nobis dicta fuerunt scriptis mandare, eorumq; exemplar Reuerendissimis & Illustrissimis dominationibus suis tradere vellemus, vt ea commodius visere & perpendere possent. Quare nos vt eis satisfaceremus, quod heri dixisse nobis visi sumus, hic quàm potuimus breuiter scripsimus.

Illud primū, quod in domino hortamur, & monemus Reuerendissimas & Illustriss. dominationes vestras pertinet ad vniuscuiusq; nostrū, vitā & viuendi rationē, in qua danda est oīs opa, vt Deo optimo placeamus, & fideles dispensatores inueniamur, ac legitimi dñici gregis pastores. Vitā ergo primū scandalū omne, ne scilicet populus possit

fit

fit vel leuiter suspicari, esse nos vllis voluptatibus addictos aut auaritię aut ambitioni, vitandus est etiā luxus oīs, in epulis, in domus apparatu, vestibus, cæterisq; oībus, q̄ solēt laicos & vniuersum populum multum scandalizare.

Secundū pertinet ad familiā, ex cuius moribus si Christi-
 A familia.
 fiani & boni fuerint, populus ædificatur, si vero mali fuerint, multū offenditur, & facile coniecturā facit, mox Episcopi, ex moribus familiæ, idcirco vt copiose admonet Bernhardus in li. de cōsideratione, Eugenium Pontificem maximū, maxima est adhibenda cura prælato cuicunq; in cōparanda sibi honesta familia, & in seruāda ab omni macula labe, & suspicione, imo instituenda vt ex familiarium nostrorum cōuersatione, populus instruatur & ædificetur.

Tertiū pertinet ad curā gregis nobis cōmissæ, ad q̄ max-
 Cura pa-
 storalis.
 xime putamus pertinere, vt episcopi habitent in locis frequentioribus suarū diocessū, vbi facile cauere poterūt, & præuidere si quid labis huius q̄ grassatur per Germaniam obrepserit, & confestim in tempore remedium adhibere.

Proderit etiam habere fidos exploratores in locis alijs, vbi episcopi nō habitant, vt per eos certiores fieri possint, si qua fraude aduersarius noster eos tentauerit, ac confestim queant prouidere & mederi, visitare etiā dioceses frequenter, multum proderit, quo more vti solent Imperatores, in urbibus obsessis, & oppugnatis ab hostibus: curare etiam vt cultus diuinus vigeat in ecclesijs nostris, & beneficia, à nobis conferantur viris probis & idoneis.

Quartum pertinet ad dispensationem facultatum & reddituum episcopalium, ex qua magna cōparatur inuidia apud populum, si viderit episcopū sumptus magnos facere in luxu & apparatu domus & familię, pauperes vero negligi, ideo vitandi sunt omnes sumptus huiusmodi, & pauperes quā maxime fouendi sunt, in eorumq; necessitatibus maxima vtendū est largitate hac em̄ rōne & deū faciemus nobis

nobis propiciū(nam sceneratur dño qui miseretur pauperis, vt inquit Salomon) & populū nobis beneuolū, maximi momenti est hæc facultatum nostrarū dispensatio.

Quintum pertinet ad disciplinam & institutionem populi, comparādi sunt concionatores seu prædicatores, viri probi & docti, qui possint verbo & exēplo docere bonos mores, & orthodoxam doctrinā, qui non sint contentiosi, neque insectatores aduersariorum, adeo vt videantur odisse, sed potius amare & optare eis bona, ac præsertim eorū salutem, nam acris insectatio eos irritat, & magis pertinaces facit, neq; ædificat populum.

Sextum pertinet ad institutionem iuuentutis in literis & disciplinis, qua in re videmus ptestantes nihil prætermittere, sed omnem lapidem mouere vt in suis gymnasijs habeant viros doctos, & illustres, quorum fama inuitatur iuuentus germanica, & præsertim nobiles ad eorū gymnasia, vbi imbuuntur simul cum literis etiam doctrina Protestantium, qua corrumpuntur ipsi, ac deinde per omnem germaniam dispersi alios quoq; inficiūt. Idcirco danda est omnis opera, vt apud Catholicos instituatur scholæ, & gymnasia, cōducantur doctores Catholici vere docti in bonis literis & disciplinis, qui sunt celebres, vt eorum fama alliciatur iuuentus, & nobiles ad nostra gymnasia vbiq; bonis literis & orthodoxa doctrina imbuantur, ab episcopis etiam admoneantur parentes, ne velint liberos suos institui, in gymnasijs, in quibus orthodoxa fides non viget, præsertim cum habuerint scholas orthodoxas paratas.

Hæc volumus dominationibus vestris reuerendissimis & illustrissimis, proponere, vt capita quædam generalia, quibus multa particularia addi possunt, pro cuiusq; prudentia, vt pareamus S.D.N. Pont. maximo, qui nobis mandauit, vt eas hortaremur ad Christianam reformationē, simulq; vt fungeremur officio personæ, quam gerimus, Legati

gati inq̃ sedis Apostolicę, ad quam ptinet cura omnium ecclesię, ac etiam vt satisfaceremus charitati fraternę, & illi necessitudini, quā cōpluribus de causis, sentimus nobis esse cum hac nobilissima & inclita vestra natione.

Hanc exhortationem esse, piam, & Catholicam, nemo honestatis amans negare poterit, vtcumque calumniatur Bucerus. Habito autem Pontifici legati responso inuictissimus Cęsar noster Carolus, coram ordinibus imperij, proponi fecit subsequentem deliberationem, pro parando recessu Comiciorum.

SENTENTIA IMP. DE DELIBERANDO super recessu Comiciorum.

Imperatoria Maiestas, dominus noster clemētissimus iuxta sententiam & consilium Electorū, Principum, & Statuum Imperij, quęcunq; inter collocutores acta sunt, legato pontificio communicavit, deq; his legati sententiam rogauit, hanc deniq; causam, similiter & reformationem, vt illa quamprimum (sicut ea summe necessaria est, & in prioribus Comicijs sæpe postulata) institui possit, summa diligentia eidem Legato commendauit. Ad quę ambo Legatus respondit binis scriptis, quid ei faciendum videatur, quę scripta Imperatoria Maiestas statibus hic offert.

Postquam autem sua Maiestas in hac causa religionis, quantam omnino potuit, diligentiam adhibuit, nec tamē existimare potest, vt hisce Comicijs quicquam amplius agi & effici queat, præsertim cū Legatus pontificius ea, quę scriptis eius continent, rñderit: deinde quia ob hanc causam multum iam tēporis effluxit, licet nihil sit effectum, vtcūq; sua Maiestas plurimum & laboris & molestiæ insumpserit: visum est ei, statibus sententiam suam, & deliberatiōem, quę ad recessum, & summarium decretum horum Comiciorū conferre possit, exponere. Ea vero sic habet.

Consideratis laboribus, & diligentia, longo iam tēpore

Y multis